

ELINTARVIKEHUONEISTOSSA TYÖSKENTELEVÄN HENKILÖN HYGIENIAOSAAMISVAATIMUKSET

1. Perustiedot mikrobiologiasta ja elintarvikkeiden saastumisesta (kontaminaatiosta)

Henkilö tietää

- mitä mikrobit ovat ja missä niitä esiintyy
- mitä haittaa mikrobeista on elintarviketyössä
- miten mikrobeja voidaan hyödyntää elintarvikkeiden valmistuksessa
- miten mikrobeihin voidaan vaikuttaa esimerkiksi lämpötilan, happamuuden, kosteuden, hapen ja elintarvikkeen koostumuksen avulla
- miten elintarvike voi saastua kemiallisesti tai fysikaalisesti
- mitä tarkoitetaan pilaantuvilla ja helposti pilaantuvilla elintarvikkeilla

2. Ruokamyrkytykset, hygieeniset työtavat

Henkilö tietää ruokamyrkytyksiin liittyvät riskitekijät ja osaa työssään ennaltaehkäistä ruokamyrkytyksiä.

Henkilö osaa

- käsitellä ja säilyttää raaka-aineita, puolivalmisteita ja valmiita tuotteita oikein
- valmistaa, kuumentaa ja jäähdyttää elintarvikkeet oikein
- käsitellä elintarvikkeita niin, että jälkisaastumisriski on mahdollisimman vähäinen

3. Henkilökohtainen hygienia

Henkilö osaa

- pukeutua elintarviketyön edellyttämällä tavalla
- huolehtia henkilökohtaisesta hygieniasta niin, että elintarvikkeet ja niiden kanssa kosketuksissa olevat pinnat eivät saastu
- menetellä lainsäädännössä elintarviketyölle asetettujen hygieniamääräysten mukaisesti

4. Puhtaanapito

Henkilö ymmärtää puhtaanapidon ja jätehuollon merkityksen elintarviketyössä. Hän noudattaa työpaikan siivoussuunnitelmaa ja pystyy arviomaan puhdistustoimien riittävyyttä.

5. Omavalvonta

Henkilö ymmärtää omavalvonnan periaatteen ja merkityksen sekä pystyy toteuttamaan omavalvontaa työssään.

Henkilö osaa tunnistaa ja torjua työssään elintarvikehygieeniset vaarat.

6. Lainsäädäntö, viranomaiset

Henkilö tietää

- mitä elintarvikehygieniä on ja miksi hygieniaosaamista tarvitaan
- mitä yleisiä vaatimuksia lainsäädäntö asettaa elintarvikkeiden käsittelylle ja mitkä viranomaiset vastaavat elintarvikevalvonnasta

- Terveydensuojelulaki (763/1994), etenkin luvut 1 – 2, 4 – 6 ja 8.
- Terveydensuojeluasetus (1280/1994), etenkin luvut 2 – 4 ja 6.
- Elintarvikelaki (361/1995): soveltamisala (1-3 §), omavalvonta (8 §)
- Laki eläimistä saatavien elintarvikkeiden elintarvikehygieniasta (1195/1996): soveltamisala ja luvut 4-6.

ELINTARVIKEHYGIEENISEN PERUSOSAAMISEN SISÄLTÄVÄT TUTKINNOT JA NIIHIN RINNASTETTAVA KOULUTUS

1. Elintarvikehygieenisen perusosaamisen sisältävät tutkinnot

Seuraavat 1.1.1995 jälkeen suoritetut elintarvikealan, matkailu-, ravitsemis- ja talousalan tai kaupan ja hallinnon alan ammatilliset perus-, ammatti- tai erikoisammattitutkinnot:

Elintarvikeala

Ammatilliset perustutkinnot

- elintarvikealan perustutkinto
- elintarvikkeiden valmistaja
  - leipuri-kondiittori
  - lihatuotteiden valmistaja
  - meijeristi

Ammattitutkinnot

ammattikondiittorin ammattitutkinto
ammattileipurin ammattitutkinto
elintarvikejalostajan ammattitutkinto
elintarviketeollisuuden ammattitutkinto
kondiittorin ammattitutkinto
leipomoteollisuuden ammattitutkinto
leipurin ammattitutkinto
lihanjalostajan ammattitutkinto
lihateollisuuden ammattitutkinto
maidonjalostajan ammattitutkinto
meijeriteollisuuden ammattitutkinto

Erikoisammattitutkinnot

elintarviketekniikan erikoisammattitutkinto
kondiittorimestarin erikoisammattitutkinto
leipurimestarin erikoisammattitutkinto

Matkailu-, ravitsemis- ja talousala

Ammatilliset perustutkinnot

- catering-alan perustutkinto
- palveluvastaava
  - suurtaloukokki

hotelli- ja ravintola-alan perustutkinto

- hotellivirkailija
- ravintolakokki
- tarjoilija

hotelli-, ravintola- ja suurtalousalan perustutkinto
koti-, laitostalous- ja puhdistuspalvelualan perustutkinto

kotitalous- ja kuluttajapalvelujen perustutkinto

- kotitalousyrittäjä
- tuoteneuvoja

myynti- ja asiakaspalvelun perustutkinto
ruokapalvelun perustutkinto

Ammattitutkinnot

kokin ammattitutkinto
ravintolakokin ammattitutkinto
suurtaloukokin ammattitutkinto

Erikoisammattitutkinnot

dieetikokin erikoisammattitutkinto
hotelli-, ravintola- ja suurtalousesimiehen erikoisammattitutkinto

Kaupan ja hallinnon ala

Ammattitutkinnot

myynnin ammattitutkinto
- kuluttajamyynnin suuntautumisvaihtoehto (mikäli näyttöympäristö on elintarvike-
myymälä)

Erikoisammattitutkinnot

ruokamestarin erikoisammattitutkinto

2. Rinnastettava koulutus

2.1 Ammatillinen toinen aste, opisto- ja ammatillinen korkea-aste

Henkilö, joka on 1.1.1995 jälkeen suorittanut tutkinnon tai koulutuksen, joka vastaa elintarvikehygienian osalta sisällöltään ja laajuudeltaan jotain kohdan 1 tutkinnoista, voi saada hygieniosaamistodistuksen ilman erillistä testausta esittämällä koulutuksesta annetun todistuksen tai otteen opintosuoritusrekisteristä osaamistestaajalle.

Rinnasteiseksi koulutukseksi katsotaan elintarvikkeiden käsittelyä edellyttävien työtehtävien hallintaan tähtäävä koulutus, jonka kesto on vähintään 20 opintoviikkoa tai 800 tuntia.

Rinnasteiseksi koulutukseksi katsotaan myös erilliset kurssit tai koulutusohjelman osat, joihin on sisältynyt vähintään 1 opintoviikko tai 40 tuntia elintarvikehygienian opetusta.

Opetushallitus antaa tarvittaessa asiasta lausunnon tapauskohtaisesti.

2.2 Korkeakouluaste

Henkilö, joka on suorittanut opinnot, joihin on sisältynyt vähintään 1 opintoviikko tai 40 tuntia elintarvikehygienian opetusta osana korkeakoulututkintoa voi saada osaamistodistuksen ilman erillistä testausta esittämällä koulutuksesta annetun todistuksen tai otteen opintosuoritusrekisteristä osaamistestaaajalle.

Opintosuorituksen vastaanottanut ammattikorkeakoulu tai yliopisto antaa tarvittaessa asiasta lausunnon tapauskohtaisesti.